

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 1 (298) ЛЮТИЙ

2016

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 1 (298) лютий 2016

Частина II

Засновано в лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Наказ Міністерства освіти і науки України № 793 від 04.07.2014 р.

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних
«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю
№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 7 від 29 лютого 2016 року)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор **Курило В. С.**

Заступник головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор **Савченко С. В.**

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор **Михальський І. С.,**

доктор медичних наук, професор **Виноградов О. А.,**

доктор біологічних наук, професор **Іванюра І. О.,**

доктор філологічних наук, професор **Галич О. А.,**

доктор філологічних наук, професор **Глуховцева К. Д.,**

кандидат філологічних наук, професор **Пінчук Т. С.,**

доктор філологічних наук, професор **Дмитренко В. І.,**

доктор педагогічних наук, професор **Харченко С. Я.**

Редакційна колегія серії „Педагогічні науки”:

доктор педагогічних наук, професор **Ваховський Л. Ц.,**

доктор педагогічних наук, професор **Гавриш Н. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Докучаєва В. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Лобода С. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Караман О. Л.,**

доктор педагогічних наук, професор **Сташевська І. О.,**

доктор педагогічних наук, професор **Хриков Є. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чернуха Н. М.**

Редакційні вимоги

до технічного оформлення статей

Редколегія «Вісника» приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лїве) — 3,8 см ; верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см .

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***) , 2012.

Статті у «Віснику» повинні бути розміщені за рубриками.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прїзвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга – номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 21; 2, с. 13 – 14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова «Список використаної літератури» або після слів «Список використаної літератури і примітки» (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 15 рядків (українською, російською) та 22 рядки (англійською) мовами із зазначенням прїзвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора: (прїзвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний).

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2016

ЗМІСТ

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. **Архипова С. П.** Заняттєва терапія як ресурс для соціальної роботи та професійної підготовки соціальних працівників..... 6
2. **Березан В. І.** Соціально-виховний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх соціальних педагогів..... 12
3. **Бутенко Л. Л.** Технології проблематизації в навчальній та науково-дослідницькій діяльності студентів університету..... 20
4. **Іванчикова С. М.** Дослідження психологічних показників студентів вищих навчальних закладів у процесі занять фітнесом..... 29
5. **Ларіонова Н. Б.** Дискусійний метод у формуванні професійної готовності майбутніх соціальних педагогів і соціальних працівників..... 35
6. **Панченко Н. В.** Специфіка використання рекламно-інформаційних технологій як засобу розвитку соціальної активності майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників..... 43
7. **Шинкарьов С. І., Костенко С. Ю.** Інноваційні технології в процесі підготовки вчителя фізичної культури..... 49
8. **Щука Г. П.** Технологія організації практик студентів..... 54

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

9. **Бондаренко Г. М.** Психолінгвістичні аспекти розвитку монологічного мовлення дітей дошкільного віку..... 64
10. **Гончар Г. Д.** Первинна логопедична діагностика дітей з розладами аутичного спектра..... 71
11. **Ільченко О. В., Тарасова В. В.** Особливості мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями інтелекту..... 78
12. **Мурсамітова І. А., Брюховецька О. А.** Естетичне виховання дошкільників та учнів початкової ланки засобами національного мистецтва..... 86
13. **AL Ghanimi Qabas Jameel Rashid.** Difficulties of reading skills..... 93

ЗМІСТ І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

14.	Веприцька Н. М. Технологія розвивального навчання в діяльності вчителя початкових класів як науково-практична проблема.....	101
15.	Головня В. О. Кібербулінг як форма жорстокої поведінки сучасних учнів основної школи.....	107
16.	Жучок В. Г. Національно-патріотичне виховання учнів на прикладі життя та науково-громадської діяльності вчених-фізиків українського походження.....	114
17.	Жучок Л. Д. Формування компетентностей учнів на уроках математики через реалізацію Державного стандарту базової та загальної середньої освіти.....	124
18.	Зажарська Г. П. Розвиток мовлення учнів початкових класів в системі уроків літературного читання.....	131
19.	Крошка С. А., Борисенко Л. Л. Основні підходи до вирішення проблем надання освіти учнівській молоді з особливими потребами.....	141
20.	Правова Н. В. Деякі аспекти формування культури українського мовлення російськомовних учнів початкової школи.....	149
21.	Роман С. В. Реалізація еколого-гуманістичного потенціалу шкільної хімічної освіти через зміст хімічних задач.....	156
22.	Федотова Т. В. Взаємодія майбутнього вчителя початкових класів з сім'ями ВПЛ в умовах практики.....	164

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

23.	Білик О. М. Соціалізація іноземних студентів у контексті соціально-педагогічної діяльності в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу.....	169
24.	Бондар О. А. Соціально-педагогічна профілактика раннього неусвідомленого девіантного батьківства в підлітковому середовищі.....	177
25.	Веретенко Т. Г., Нестеренко О. О. Досвід розв'язання проблем вимушених переселенців в Україні та зарубіжжі.....	184
26.	Гуренко О. І. Соціально-педагогічний супровід дітей-мігрантів в умовах дошкільного навчального закладу.....	191
27.	Калько І. В. Реалізація гендерного підходу в навчально-виховному процесі.....	198

УДК 364

Т. Г. Веретенко, О. О. Нестеренко

**РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ
В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖЖІ**

Міграційні процеси в Україні, пов'язанні з військовими подіями у 2014 році та масовий наплив мігрантів у Європу з охоплених війнами країн Африки та Близького Сходу у 2015 році, спричинили найбільшу міграційну кризу в Європі з часів Другої світової війни, та призвели до серйозного фінансового навантаження на країни Європейського Союзу, продемонстрували важливість екстрених дій з питань регулювання міграційної політики в світі. Проблему вимушеної міграції досліджували як вітчизняні (Я. Кондратьєва, Ю. Моргун, О. Піскун, А. Похлебаєвої, Н. Кучменко, О. Залеська, Л. Ковальчук, О. Григоренко, Т. Гуцаленкота ін.), так і зарубіжні вчені (М. Війєрс, Р. Вольвенд, М. Пуглі, Дж. Солт, Р. Хавсман, П. Холмс, А. Шлоенхард). Вітчизняні вчені у роботі з мігрантами наголошували на діяльності громади та неурядових організацій, а зарубіжні – на державне регулювання міграційних процесів.

Україна вперше за свою історію незалежності стикнулася з проблемою масової міграції, тому метою нашої статті є аналіз досвіду зарубіжних країн, насамперед пострадянських, таких як: Азербайджан, Молдова, Грузія, які вирішували аналогічні проблеми, та досвіду США, як країни з найбільш толерантним ставленням до вимушених переселенців. Урахування досвіду цих країн, результативність здійснених заходів надасть можливість покращення власної діяльності з вимушеними переселенцями.

Розглянемо досвід Азербайджану в роботі з вимушеними переселенцями. Військові дії у Нагірному Карабаху спричинили внутрішні переселення ще в останні роки існування СРСР (1988-1990), однак проголошення незалежності Азербайджану та Вірменії з 1991 року перетворили конфлікт на міждержавний. Вимушеними переселенцями стали 220 тис. осіб, а в 1993 році при активізації військових дій їх кількість збільшилася до 778,5 тис. осіб, що призвело до гуманітарної кризи в країні. [1]. Розв'язанню проблем вимушених переселенців у 1992 р. сприяло прийняття Закону «Про статус біженців та вимушених переселенців», який передбачав цілу низку соціальних гарантій. Центральним органом виконавчої влади, на який покладено реалізацію політики щодо внутрішніх переміщених осіб, є Державний комітет Азербайджанської Республіки у справах біженців та вимушених переселенців [2], який розглядає питання надання житла, сприяння працевлаштуванню та створенню необхідних умов покращення життєдіяльності вимушених переселенців. Варто зазначити, що уряд Азербайджану зміг досягти значних успіхів у покращенні становища

вимушених переселенців, можливості розв'язання проблем даної категорії осіб, що забезпечувалися економічним зростанням, доходами від продажу нафти тощо [2].

Цікавим для нашої країни є досвід роботи з вимушеними переселенцями Грузії, адже як і в Україні, необхідними заходами були: тимчасове розселення вимушених переселенців, надання гуманітарної допомоги, забезпечення базових потреб, питання працевлаштування, що суттєво вплинуло на економіку країни. В Грузії відбулося три випадки вимушеного переселення внаслідок збройних конфліктів: 1989-1992 рр. – переміщення з Цхінвальського регіону; 1992-1993 рр. – вимушене переселення з Абхазії; після 2008 р. – переміщення з Цхінвальського регіону. На квітень 2014 р. за даними уряду у країні налічувалося 253574 тис. вимушених переселенців, майже 6% населення [3]. У 2006 р. було створено урядову комісію, яка розробила пропозиції щодо стратегії стосовно вимушених переселенців та забезпечила організацію та координацію її виконання. Відповідальність та координуючі функції роботи з даною категорією виконувало Міністерство у справах біженців та розселення У 2007 р. урядовою постановою було затверджено Державну стратегію щодо вимушених переселенців. 31 березня 2014 р. набула чинності нова редакція закону «Про внутрішньо переміщених осіб та тих, що зазнають переслідувань, з окупованих територій Грузії». Її прийняття було спрямоване на усунення наявних прогалин у законодавстві, приведення його у відповідність до міжнародних норм. Розробка закону проходила в тісній співпраці з низкою зацікавлених міжнародних організацій [4]. Аналізуючи досвід Грузії, варто зазначити, що загальний підхід уряду до вимушених переселенців, заснований на тимчасовій допомозі, що стосується тимчасового житла, разових виплат тощо. Заходів, спрямованих на досягнення тривалого розв'язання проблем, все ще замало, тому важливим залишається питання створення довгострокових проектів щодо розв'язання актуальних проблем вимушених переселенців.

Важливим для нашої країни є досвід Молдови, адже оперативність вирішення проблем масової міграції, сприяло відновленню економіки країни та відсутності проблеми масової міграції як соціального явища. Навесні та влітку 1992 р. конфлікт у Придністров'ї призвів до виникнення хвилі біженців та внутрішньо переміщених осіб, яких, налічувалося 130 тис. У правобережній частині Молдови було зареєстровано 51 289 вимушених переселенців (з них 28 746 дітей), значна частина – у Кишиневі [5]. Переважна більшість з них повернулася додому вже восени 1992 р. З України виїхали практично усі. У Росії та Білорусі частина біженців отримала статус вимушеного переселенця або біженця (відповідно близько 20 тис. та 1 тис. осіб) і залишилися на постійне проживання. 6 тис. вимушених переселенців з Придністров'я облаштувалися в інших регіонах Молдови. Завдяки ефективності дій уряду, проблема вимушених переселенців перестала існувати. У звітах

міжнародних організацій, що працюють у сфері вимушених переміщень, вимушені переселенці в Молдові не згадуються вже впродовж десяти. [6]. Важливим поштовхом у розв'язанні проблем вимушених переселенців було створення Республіканської комісії з координації дій щодо матеріального забезпечення біженців, розроблено положення щодо порядку надання допомоги особам, вимушеним залишити місця постійного проживання на лівобережжі Дністра [7], напрями діяльності якої об'єдналися до трьох основних: забезпечення житлом; сприяння у працевлаштуванні; надання матеріальної допомоги, допомоги у разі безробіття на рівні мінімальної зарплатні. Органом, відповідальним за реалізацію політики реінтеграції країни, є Бюро з реінтеграції Державної канцелярії, яке підпорядковується заступнику віце-прем'єр-міністра. На нього покладено проведення переговорів, розвиток законодавчої бази [8].

Використання досвіду Молдови є взірцем для нашої країни, адже оперативність заходів та реінтеграція сприяли вирішенню проблем вимушених переселенців в країні.

Варто відзначити досвід США як країни, що посідає перше місце у світі за кількістю мігрантів та має інше бачення роботи з ними. У 2013 році в цій країні проживало 45,8 млн. іммігрантів, що становить понад 3% населення. 11 млн., з них – нелегальні мігранти. Нелегальні мігранти, як і значна частина легальних мігрантів, в переважній більшості позбавлені політичних прав, але їх людські права в значній мірі захищені й реалізуються на рівні, який не завжди забезпечується у випадку повноправних громадян в інших державах. Виплати нелегальним мігрантам за програмами соціального забезпечення на медичну допомогу, продовольчі талони, по безробіттю, на отримання освіти в державних навчальних закладах, які в більшості випадків фінансуються з бюджетів штатів, викликали незадоволення населення, особливо в тих районах, де кількість їх перевищує середні по країні показники [9]. Ставлення до даної категорії в США є максимально толерантним і обумовлено специфікою демократичного суспільства, а саме: святим переконанням в тому, що права людини є домінуючими й вищими за будь-які інші права, в тому числі й права держави. Переселенцям надається медична страховка, крім того, отримання статусу переселенця в США означає, що особа має право на возз'єднання зі своєю сім'єю, яка залишилася за кордоном У США з переселенцями працює представник суспільної організації, який називається *case worker*. Він проводить роботу з адаптації переселенців на території США, дає направлення у необхідні організації і протягом 30 днів вирішує всі проблеми, з якими переселенці можуть зіткнутися. Як правило, переселенці отримують допомогу в розмірі \$ 400 на людину, і мають право на отримання грошової допомоги протягом 8 місяців. Також даються талони на харчування (*food stamps*), медична страховка, безкоштовні курси з вивчення англійської мови, надається допомога з орендою житла і з отриманням кредиту. Після закінчення 30 днів, *case*

worker зобов'язаний переконатися в тому, що сім'я отримує пакет соціальної допомоги від держави, а непрацездатні і літні члени родини отримують пенсію.

Case worker повинен переконатися, що всі неповнолітні діти зареєстровані у відповідних школах, а дорослі – на курсах вивчення англійської мови. Також переселенцям і членам їх родини необхідно пройти медичне обстеження в клініці для переселенців, зробити рентген, пройти перевірку на наявність туберкульозу, а також вибрати сімейного лікаря. Отримання статусу біженця в США передбачає право на отримання роботи.

У статусі переселенця в США можна жити як завгодно довго, однак після року перебування в країні є змога отримати статус постійного резидента США (permanent resident), якщо за цей час особи не допустили порушень американського законодавства або імміграційна служба не отримала про них даних, що свідчать про помилкове надання статусу переселенця, або вони вказали невірні відомості при заповненні форм. Аналізуючи досвід США слід зазначити, що держава створює всі необхідні умови, щоб кожна людина, не дивлячись на її походження, не зазнавала жорстокого поводження.

Як і зарубіжні країни, Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні. У Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 2015 року, зазначено, що місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень забезпечують: прийом громадян та надання їм безоплатної первинно правової допомоги з питання взяття на облік внутрішньо переміщених осіб; взяття на облік внутрішньо переміщеної особи в порядку, встановленому статтею 4 Закону [10]; надання інформації внутрішньо переміщеним особам про можливі місця і умови для їх тимчасового проживання/перебування з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, інших юридичних та фізичних осіб; надання у разі необхідності внутрішньо переміщеним особам медико-психологічної допомоги; безоплатне харчування відповідно до законодавства внутрішньо переміщених осіб на період до отримання такими особами статусу безробітних або їх працевлаштування, але не більше одного місяця; надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам житлового приміщення або соціального житла, за умови оплати зазначеними особами відповідно до законодавства вартості житлово-комунальних послуг; внесення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб структурним підрозділом місцевої

державної адміністрації з питань соціального захисту населення відомостей про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, та про надані такій особі послуги; набуття відповідно до законодавства внутрішньо переміщеними особами за місцем їх фактичного перебування прав на земельну ділянку із земель державної власності; допомогу за клопотанням внутрішньо переміщеної особи у переміщенні рухомого майна під час залишення особою місця проживання на території, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, та поверненні до такого залишеного місця проживання; влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади державної форми власності; одержання гуманітарної та благодійної допомоги; влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського опікування, до закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установ і закладів соціального захисту для дітей; влаштування громадян похилого віку, інвалідів, які проживали в стаціонарних інтернатних установах та закладах на території, де виникли обставини, зазначені у статті 1 цього Закону, в аналогічні установи та заклади за місцем фактичного перебування таких осіб; організацію роботи медичних закладів з надання необхідної допомоги населенню з урахуванням тимчасового проживання/перебування на відповідній території внутрішньо переміщених осіб; безоплатний проїзд залізничним, автомобільним транспортом внутрішньо переміщених осіб до залишеного місця проживання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Україна співпрацює з іншими державами, міжнародними організаціями з метою запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення та підтримання умов, що дають змогу таким особам добровільно, в безпечних умовах та з гідністю повернутися до покинутого місця проживання, або умов для інтеграції внутрішньо переміщених осіб за новим місцем проживання в Україні [10].

Проведений аналіз досвіду роботи зарубіжних країн та України показав, що не існує ідеальної моделі соціально-педагогічної роботи з вимушеними переселенцями, проте найефективніша модель роботи з ними можлива лише у співпраці державних органів влади та громадських організацій, які покликані забезпечити базові потреби переселенців, створити необхідні умови їх нормальної життєдіяльності, забезпечити належне інформування про можливості надання допомоги та удосконалити систему соціального захисту населення. Лише об'єднуючі зусилля різних соціальних інституцій та державного сектору, використовуючи досвід країн Зарубіжжя, акцентуючи увагу на заходи, що сприяли вирішенню проблем міграції, ми зможемо покращити міграційний стан в Україні.

Список використаної літератури

1. Юнусов А. Просители убежища, беженцы и вынужденно перемещенные лица в Азербайджане: проблемы и перспективы КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка 13/124 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.carimeast.eu/media/exno/Explanatory%20Notes_2013-124.pdf. **2. Офіційний сайт** Державного комітету Азербайджанської Республіки у справах біженців та вимушених переселенців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.refugees-idps-committee.gov.az/en/index.html>. **3. Офіційний сайт** Міністерства Грузії у справах осіб, вимушено переміщених з окупованих територій, біженців та розселення <http://www.mra.gov.ge/eng/static/55>. **4. Тухашвили М.** Беженцы и вынужденно перемещенные лица в Грузии /КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка 13/104 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.carimeast.eu/media/exno/Explanatory%20Notes_2013-104.pdf. **5. Мошняга В.** Просители убежища, беженцы и вынужденно перемещенные лица в Молдове: проблемы признания, социальной защиты и интеграции /КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. – Пояснительная записка 13/102 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.carimeast.eu/media/exno/Explanatory%20Notes_2013-102.pdf. **6. World Bank Indicators-Moldova-Conflic&Fragility** [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.tradingeconomics.com/moldova/internally-displaced-persons-number-wb-data.html>. **7. О создании** республиканской комиссии по координации работ по материальному обеспечению беженцев и утверждению Положения о порядке оказания помощи беженцам, вынужденно покинувшим постоянное место жительства, из левобережных районов Днестра Республики Молдова. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=292515&lang=2>. **8. Чумаш Т.** Доступ беженцев, лиц, ищущих убежища и ВПЛ к социально-экономическим правам в Молдове /КАРИМ-Восток – Консорциум прикладных исследований по международной миграции. Пояснительная записка 13/144 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.carimeast.eu/media/exno/Explanatory%20Notes_2013-144.pdf. **9. Толерантність** до нелегальних мігрантів. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://varianty.lviv.ua/18845tolerantnistdonelehalnykhmihrantivitee.gov.az/en/index.html>. **10. Закон** України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 1, ст.1). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>

Веретенко Т. Г., Нестеренко О. О. Досвід розв'язання проблем вимушених переселенців в Україні та зарубіжжі

У статті розкриті особливості міграційної політики Державного комітету Азербайджанської республіки у справах біженців і вимушених переселенців, з питань житла, допомоги в працевлаштуванні та створення необхідних умов для поліпшення життя вимушених переселенців. Розкрито досвід Грузії по роботі з переселенцями, описаний закон «Про переміщені особи і тих, які потерпають від переслідування, з окупованих територій Грузії», який вплинув на зміни і запобігання явних прогалин в законодавстві. Охарактеризовано діяльність Республіканської комісії Молдови з координації дій матеріального забезпечення та допомоги біженцям. Представлені особливості роботи з мігрантами в США, розглянуто послуги та специфіку роботи громадських організацій та уряду: талони на харчування (food stamps), медична страховка, безкоштовні курси вивчення англійської мови, допомога з орендою житла. Розкрито нормативно-законодавчі акти в Україні по роботі з вимушеними переселенцями. Проведено порівняльний аналіз діяльності України та зарубіжних країн по роботі з мігрантами.

Ключові слова: міграція, біженці, вимушені переселенці.

Веретенко Т. Г., Нестеренко О. О. Опыт решения проблем вынужденных переселенцев в Украине и зарубежом

В статье раскрыты особенности миграционной политики Государственного комитета Азербайджанской республики по делам беженцев и вынужденных переселенцев, по вопросам жилья, помощи в трудоустройстве и созданию необходимых условий для улучшения жизни вынужденных переселенцев. Раскрыт опыт Грузии по работе с переселенцами, описан закон «О перемещенных особах тех, которые потерпают от преследования, из оккупированных территорий Грузии», который повлиял на изменения и предотвращение явных упущений в законодательстве. Охарактеризована деятельность Республіканской комиссии Молдовы по координации действий материального обеспечения и помощи беженцам. Представлены особенности работы с мигрантами в США, рассмотрены услуги и специфика работы общественных организаций и государства: талоны на питание, медицинская страховка, бесплатные курсы изучения английского языка, помощь с арендой жилья. Раскрыты нормативно-законодательные акты в Украине по работе с вынужденными переселенцами. Проведен сравнительный анализ деятельности Украины и зарубежных стран по работе с мигрантами.

Ключевые слова: миграция, беженцы, вынужденные переселенцы.

Veretenko T. G., Nesterenko O. O. Experience in solving internally displaced people problems in Ukraine and abroad

The article describes main features of the migration policy of the Azerbaijan State Committee for refugees and displaced people,

accommodation issues, employment assistance and creation the necessary conditions to improve the lives of displaced people. Georgia's experience on work with migrants in the law "On the displaced people, and those who are suffering from persecution on occupied territories of Georgia" is described. The laweminatesseriuous omissions in the legislation.

The activities of the National Commission of Moldova on the coordination of material support and assistance to refugees are characterised. The features of works with migrants in the United States are presented. Services provided for displaced people: a food stamps, medical insurance, free English courses, help with accommodation lease are shown. After 30 days, case worker is required to ensure that the family receives social assistance package from the state and disabled and elderly family members are retired. Normative legislative acts of Ukraine on work with internally displaced persons. Ukraine cooperates with other states and international organizations to prevent the preconditions of forced internal displacement of persons, to protect and promote the rights and freedoms of internally displaced persons, creating and maintaining the conditions that allow such persons voluntarily, safely and with dignity to return to abandoned places residence or conditions for integration of internally displaced people at the new place of residence in Ukraine. Comparative analysis of Ukraine and foreign countries of work with migrants are made.

Key words: migration, refugees, internally displaced people

Стаття надійшла до редакції 25.01.2016 р.

Прийнято до друку 29.02.2016 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.

УДК 37.013.42:373.21-053.4-054.7

О. І. Гуренко

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ-МІГРАНТІВ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Одним із специфічних напрямків роботи соціального педагога в дошкільному навчальному закладі є супровід особливої категорії дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-мігрантів та біженців.

Сьогодні у зв'язку з глобалізаційними та інтеграційними процесами, зміною геополітичної картини світу активізується міграція населення. Поява великих груп населення мігрантів загострила проблеми їх адаптації в новому соціокультурному середовищі, вносячи істотні зміни в соціум країни, що приймає мігрантів.